

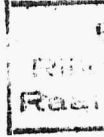
TTG

**TARTU TÛTARLASTE-
GÛMNAASIUMI JA
TARTU TÛTARLASTE-
KESKKOOLI AJAKIRI**

Nr. 3

**16. NOV. 1934
VII AASTAKÄIK**

TARTU TÛTARLASTE-
GÛMNAASIUMI JA TARTU
TÛTARLASTEKESKKOOLI
HÄÄLEKANDJA

Nr. 3.

16. november 1934.

VII aastakäik.

Väljaandja: Tartu tütarlastergümnaasium. Pea- ja vastutav toimetaja: Aug. Raud; abid: A. Raielo ja S. Liiv. Tegev toimetaja: H. Puusepp. Toimetuse liikmed: H. Albert, L. Herman, E. Mõrd, L. Reinberg, A. Repson, E. Tobias. Talituse juhataja: V. Käpa. Kaastööd võtavad vastu toimetuse liikmed igal ajal. — „T.T.G.“ ilmub aastas 10 korda, nimelt: 20. sept., 20. okt., 15. nov., 30. nov., 20. dets., 20. jaan., 20. veebr., 20. märtsil, 20. apr. ja 20. mail.

Tellimishind: aastatellijaille 20 senti number, üksiknumbrite tellijaille 25 senti number.

Tunglad kätte!

Soe tunne asub hinge, kui ootad midagi, midagi, mis on ilus. Töö muutub siis kergemaks, elu elevuslikumaks. Inimesedki on pühalikumad ja erakordsemad. Kõigis nagu pesitseb teadvus, et see, mis tuleb, on teistmoodi, on armsam kui see, mis on käes.

Meilgi on tulemas erakordne päev, meie kooli sünnipäev, 15. aastapäev. Ta tuleb kogu meie perele, tuleb kõigile meile ühteviisi. Tuleb tooma valgust ja soojust keset novembri hallust, hämarust ja niiskust. Tuleb tooma elevust, rõõmu ja vaheldust keset ühetoonilist ning kumavat tööd ja rühkimist. Saabub ja teeb valgeks ning heledaks meie vana maja ruumid. Teeb ühe suure, päratu suure tule ja kutsub meid selle tule ümber pidutsema, soojendama ning rõõmutsema. Hüljakem siis argipäev ning sellega ühenduses olevad askeldused ja kogugem selle tule ümber. 15. aastapäev kutsub meid. Haarakem tulest igaüks enesele tungal ja seda käes hoides pidagem pidu. Kui pidu lõppenud, siis söötkem selle tunglaga tulevasse ellu ja astugem tõhe 16. aastasse. Olgu tungal meile kõigile valgustajaks ja juhtijaks edaspidise keerulise elu ja raske töö hämarail teil. Kõigile õne aastapäevaks!

J. R o o s.

Meie kooli 15. aastapäevaks.

On päev suurim kõigist päevist ja sündmus tähtsaim kõigist sündmusist aasta kestel. On kooli aastapäev.

Viisteistkümmend aastat on möödunud viljakas töös, kaunike aja-
kogumik tähistab meie kooli. On tõsiasi, et kõik, mis on ilus ja
väärtuslik, püsib igavesti. Püsib samuti meie kooli sisukas tegevus,
jääb edaspidiseks kestma see ideede-rohke töö. Suur elujõulisus
ja tegevusiha tähistab edasimineku teidki! Viieteistkümmes aasta-
päev on küllalt suur päev, kus me oma kooli näeme pidulikuna ja
tunneme endid ühiselt rõõmsaina.

Soovin meie armsale koolile parimat tema 15. aastapäeval. Kestku
siin kõik hea, ilus ja olemisväärne, säragu siin ikka senine üllas vaim!
Helgi Puusepp.

T.T.G. ja T.T.K. aastapäevaks.

Armas T.T.G! Sa oled 15-aastane. Oled kasvanud ja arene-
nud otse silma all nii vanaks, saades kordkorralt targemaks,
tugevamaks, kaunimaks. Oled jõudnud eluikka, kus meel-mõistus lööb
juba lahti, hakkab asjatundlikumalt orienteeruma, teatava kriteeriumiga
nähtustesse suhtuma. Seepärast on meil, kes oleme ealt ületanud
mitmed viieteistkümmend aastad, hea meel Sinust, T.T.G., et oled
jõudnud aastailt niikaugele. Sina, T.T.G., oskad nüüd juba ka ise
astuda ja istuda, ilma et Sulle tarvis oleks kõike ette näidata. Sul
on juba oma eluvaade, oma moraal ja sisetunne. Sul on enam-
vähem selge, mida Sa tahad ja mida Sa tohid. Seepärast tervist
ja jõudu Sulle! Arene ja kasva üha targemaks, iseseisvamaks ja
meelepärasemaks!

Ja Sina, noor-nooruke T.T.K.! T.T.G. äsjasündinud õde! Armas,
kena T.T.K.! Kes kahtleb selles, et Sinagi, kui võtad aastaid oma
elueale juure, ei võrsu sääraseks, nagu on Su vanem õde T.T.G.
Siin majas on soojust, avarust ja päikest küllalt, et võid kasvada
veel kaunimaks ja kangemaks kui Su vanem õde. Jälgi aga hoolega
kõike seda, mis on siin õilsat ja edasiviivat, jälgi meie traditsioone
ja püüa neid omajõudu või meie — vanemate — nõuandel, samuti
oma vanema õe eeskujul suursugustada. Siis on meil kõigil hea, siis
valitseb rõõm ja elujõud selles majas, siis läheme vastu järjest kau-
nimale tulevikule. Tervist ja edurikast arenemist ka Sulle, armas
T.T.K., kooli aastapäeval! „T.T.G.“ p e a t o i m e t a j a.

Kaks luuletist.

ÕISED TUNNELMAD.

On südaöö nyüd. Vaikus pehmelt ringi	Mul pole und, vaid meelin rängalt
taas ruumen hääletumain aegamisi	miski valutab.
jalutab,	
taas valvab unen meelisklevaid	Kurbniiske latrituli yha põikab silma
hingi. —	mu tusklevasse. Taevas jäigalt pime.

Yks hilineud sõitja tänavkivel
 öö sajune vett vihmatorun nulkalt
 kolistab,
 solistab.

Mu mõte tulikuum taas rahutuste
 erk palanguni ihast õhkuvast: nyüd
 vaevun,
 minna! —
 Nyyd tormi võimsal lennul tiivutada
 sinna,
 kus unistused sõudvad valgein tuule-
 laevun.

See imbub verre nagu reetlik rooste,
 see rabamaine sygis, sadudesse
 sulgund. —
 Kuis ihkad teisi maid, kus reipad
 tuuled hulgund,

kus pilvin mustin hirmahtused äikse
 tulihooste!

Ei rauge igatsuste tuli see, ei vaibu,
 ja öiste tunnelmate raskemeelsed
 pilgud
 on kuumaks nukrustuseks süütand
 range taibu.
 Miks nõnda jõuetumalt, öine latern,
 vilgud?

On sydaöö veel. Kas see päevaks
 koidab
 niisama hallitoonseks nagu oli eile?
 Neist võimsaist leegest, millen
 noorus loidab,
 kord hommik igatsuste saabuma
 peab meile!
 —rt.

18. 10. 34.

YHELE ARMSALE TYDRUKULE.

Ytle, kunas palangud kuumad nood
 heitusid
 pelgu sinu siiraisse tumedaisse
 pilgesse, —
 igatsused tuulised, kuidas nad
 peitusid
 mõtteisse, olemusse lapsemeelselt
 vilgesse?

Vaatan su silmi, ja on nagu muinasjutt
 puhkaman nenden; nii kummalis-
 säralist
 on sinu ilmen, kui midagi nimetut,
 võimsat ja rõõmsat ja kurba — nii
 imelist.

Tulid sa eile ja ytlid: „Nii kurb on
 mul...
 Tuju ma endale ise teind halvaks!“
 Tahtsin siis sõber ja lohutai olla
 sul —
 valu kuid endalgi sydamen salvas.

Ytle, kunas igatsused, tunnelmad
 heitusid
 nukrustamaks sydametukset su
 võimulist, —
 sõpruse alged nood vaprad kuis
 peitusid
 põimitsemaks seost meile kahele
 hõimulist?

Vahest ma, võimetu lohutamaks
 sõbrana,
 kätt ainult surun sul kõige mu
 hingeaga —
 enesel tunne, ei võikski kui kõnelda,
 südame laetud olles liitlustunde
 pingega.

Tormiden näha sind, äikseilma sajuden
 ihkan, ei vaikust su nimega yhenda.
 Tean: oma mõtteid ka suurimain
 rajuden
 Närususte jumalalle sina ei pyhenda!
 —rt.

11. 11. 34.

Tulikera.

(Järg.)

Ei tulnudki kojainane kaugemale
 ukسلävest. Kadus kiiresti, nagu kar-
 tes näha oma lihase silmaga suure
 uudise tağajärgi. Lipsatas parem vil-
 kalt minema. Nii oli kõige mõjuvam;
 öeldud sõnad said niiviisi enam
 raskust.

Liisa mõttevoolu tuli järsk seisak.
 Ei saanud enam haletseda katkenud
 kardinategi juures, silmad pöördusid
 mujale — oleks tahtnud läbi ukse näha
 selle pärdiku tuppä, mis seal kyll tek-
 kimas ja pesitsemäs. Lummutab koost
 tema, vanainimesegi elämise. Ega Liisa

muidu aimanud paha ega tundud võõristust selle inimese vastu. Kord möödunud nädalal ta oli valvanud selle olevuse väljaminekut ja pannud siis välisukse lukku — saaks ometi takistada ta sissepääsugi, ehk siis võõrdub sellest majast. Kuid ei midagi. Nagu kuri oli tunginud sellesse inimesse — kippus siin vaikes majas kummitama.

Kuid siis tuli kojanaine uuesti. Olevat enne mööda minnes kiiruga selle tähtsama osa ära öelnud, pole olnud aega, olevat pidanud poodi minema vanamehele tärpentini tooma, see olevat kõhaga hakanud lausa hinge vaa-kuma. Nyüd aga saanud tulla uuesti seletama Liisale seda maailma-imet. Tema ise hakanud kartusest kohe lõdisema, kaelasooned tõmmanud kangeks ning kylmaks; mis siis veel Liisa tegevat, otsekohe vastastoas, kitsas sammulaiune eeskoda ainult vahel!

Ja sosistas kojanaine, ise pead Liisa poole kallutades, hall juuksesalk rappus sasinult kõhnale, pisut sinakale põsele:

„Hõõrub masinatega ja soperdab vedelikkudega, meisterdab yht tulikera. Tahab inimesi hävitada, hullukene! Peremees ka vist vahel õiendab, see hakkab siis nõuks, kahekesi syda nagu kindlam.“

Siis kordas uuesti:

„... nagu kergem kahekesi.“

Liisalt kostus nõrk hääl, huuled jätsid võbisedes sõnad poolikuks:

„Nii suure saladuse katte all! Eks ma arvanud kohe. Ei mina uskunud tast endastki mööda minna, nagu nõeltega kaktust kartsin. Aga kust siis sina seda kõike —?“

„Ju minulgi syda kripeldas ja keerutas sees, sinu elukese pärast olin hirmul. Kartsin, ei tea, mis ära teevad, või siin maailmas vähe hullu kometit on! Ei maksa inimese elu kedagi, mis siis veel sinu, kõhetukese oma... Hiilisin salakesi tuppä, kui ta natukeseks vett läks tooma, ja kyyrutasin säärvandi taha — säält paistis läbi pilu. Tuli teine tuppä, sidus yhe toru endale nina ette varjuks ja hakkas vuristama. Olid sihukesed väikesed riistapuud ja

masinad. Hulk aega õiendas, siis hakkas yks kanamuna-suurune kerakene helendama. Pidin juba hirmuga välja hyppama, aga nagu kangeks jäin. Võttis päris elusa jänese korvist, pani sinna tulikera juurde. Siputas jänese-kene ja suri. Mis tal nyüd viga inimestegagi õiendada, tuleb kas või Liisagi juurde proovima, ega seda tea.“

„Ma ytlen Liisa,“ lõpetas kojanaine, „ytlen sulle hea poolest, et näe, mis teevad. Kellele see surm lõbuks on. Vahel mõtle kyll, et oleks õige hea, kui sureksin, kuid ega niisukest võõriti lõppemist kyll ei tahaks. Õiguse-surm oleks nagu õndsam.“

Õhetasid mõlema vanainimese põsed nagu tule liigsest lähedusest. Ees-toas kostis kõhimist, rasked tonksivad sammud lähenesid Liisa uksele.

„Vanamees-sunnik tuleb järele, ega temal pole muud kui kihutamine,“ sõnas kojanaine, kiirustades välja.

Nii siis. Liisa jäi yksi. Kõrvus kumises veel kojanaise häält ja nagu kellegi nuttu. Peas vist ise nii.

Pole kyll paremat, kui minna ära, kuhugi hoopis ära kolida. Aga vilets see vanainimese õiendamine ja olemine. Hakka otsima parajat ulualust ja lõhkuma sedagi vähest kraami. Varastatakse viimati temalt seegi, mida siiani hoidnud. Elu rumal keerulisus on ka nii imelik: ei taipa äkki midagi. Prooviks parem kuidagi selle pãrdiku elamist sassi ajada.

Hiiliski Liisa pisut uimaselt, tige-dalt ja salalikult eeskotta. Tahtis nagu veenduda oma tõelikus abituses. Samas aga arvas leidnud olevat tee: lõpu teeb. Teeb äkilise ja kindla lõpu selle tylinaga veel täna öösi. Kuidagi ikka saab, kas või kojanaise abiga.

* * *

Liisale sõitis poeg kylla. Tuli vaatama inimene, kes olnud kord omane, nyüd aga kaunistas võõras ja kauge. Ta oli mõtlik, tusane ja vähesõnaline.

Tuli peremeeski vaatama inimest, keda ta kunagi varem polnud näinud. Tuli imetlema Liisa poega. Pyydis ajada temaga võimalikult tarka juttu,

tõmbas otsaesise kipra ja näis kuidagi juhmina. Sõnas: „Meie maal ei ole ikke see võimalik mis mujal. Ajalehed vahel kirjutavad, mis kõik ära tehakse ja välja mõeldakse. Oli meilgi siin majas üks tudeerija; tahtis ka teha suurt ja tarka, tahtis salaja kuulsaks minna. Mina omalt poolt ergutasin noort inimest, aga vist närvid ytesid tal yles. Tuli eile ja ütles, et läheb ära. Suure vihaga kirus, et tema äraolekul lõhutud ta töö ja vaev, hävitatud kauase töö tulemused. Tema siis ytleski, et meie maal pole kõik võimalik, lollid kiusavad tarku.“

Liisa poeg vastas, sigarett lõdvalt suunurgas ripnemas:

„Mässavad yhed ja teised. Myristavad ja kolistavad, kui hullustus peale tuleb. Ajud teevad vahel inimesele piina, kui nad parajaid mõõteid välja ei anna.“

Siis läks peremees. Polnud see Liisa poeg tark yhtigi...

Kahekesi jäädes kysis Liisa pojalt, endal nägu seinale poole:

„Tea, kas on niisugust tulikera, sihukest, mis inimesi tapab.“

Ei vastatud. Ei sõandanud Liisa enam kysida teist korda. Ylemise korra elanik tuli trepist alla vett viima, pangevang krägis.

Poeg tõusis toolilt. Pahuralt seisis ta Liisa lähedusse. Siis läks uksele, silmitses seda ja eestoa seinu. Ytles seepeale Liisale järsult:

„Homme päev kolid siit, aitan ise. Paremasse korterisse tuleb minna. Veidraid vingerdise ja sirgeldise siin igal pool, eeskoda sammu laiune. Yldse siin ei kõlba. Ei teadnudki, et niisukeses urkas konutad.“

H. P.

T.T.G. ja T.T.K. Õpilaspere valitsus ühes direktoriga.

NOORTE LOOMING

Kui sa tuled, too mull' lilli.

Ilus on see ütlus, kuid veel ilusam on selle mõte. Mäletan üht oma sünnipäeva, kui olin veel üsna väike. Laual põlesid küünlad, nende kõrval asetseisid mu igasugused kingid: mänguasjad, piimakruus ilusa põialpoisi pildiga ja suur roosaõieline lill. Küll oli see kõik ilus, eriti just see lill, sest kevadel ei ole veel leida kustki narmelt lilli! Aga emakene tõi mulle sün-

nipäevaks lille! Ise sõnas: „Kasva, väike, sinagi nagu lilleke, õitse, armas lilleke, isamaa ehteks, perekonna iluks!“

On mul ka armas viia tädile ja vanaemale lilli. Kui ema on kodunt ära ja ta tagasi tuleb, siis toome isaga palju, palju lilli, eriti suvel. Aga ka talvel toob isa meile sageli lilli ja lau-

sub pool-lauldes emale ja mulle: „Kui sa tuled, too mull' lilli.“

Mul on alati hää meel lilledest, käin neid suvel aias vaatamas, kuis nad puhkevad ja õitsevad. Kui leian mõne eriti ilusa õie, siis lähen tädile ja vanaemale neid näitama. Viin neilegi lilli.

Siis lausub tädi: „Helle tuli ja tõi meile lilli.“

Vist oleme kõik lilledearmastajad. Sageli talvel on meil laual ainult üks väike õieke, aga see on siiski nii ilus ja armas. Nagu soojem on siis toas olla.

Helle A. (I kk. kl.)

Uudishimulik kuningatütar.

Kord elas üks kuningas. Tal oli väga ilus tütar. Tema nimi oli Liia. Liia oli väga uudishimulik. Kui kellelgi lossiteenijal või koguni linnainimesel mõni uus kleit, kingad või palitu oli, läks Liia talle kohe juurde ja küsis, kust ta selle kleidi olevat saanud, kuipalju see maksnud, kuipalju riidet läinud, kust poest ta ostnud ja kas ta ise õmmelnud selle või õmmelda lasknud.

Kord juhtus ta suurde laande. Ta ei mõistnud enam tagasi tulla. Läks ja läks, kuni jõudis metsa äärde. Säälnägi ta majakest. Alul kartis, kuid pärast end kogudes julges ta koputada uksele. Toast kuuldusid sammud ja uksele ilmus pikakasvuline halli habemega kõhn vanamees. Liia jäi ehmunult seisma. Vanamees, nähes kartlikku tütarlast, ütles: „Ära karda, lapsuke, olen metsakuningas!“ Seda kuuldudes läks Liia julgemaks. Ja Liia küsis: „Mis sa siin majas teed?“ Vanamees vastas: „Keedan rohtel!“ Seepeale näitas ta Liiale kõiksuguseid purgikesi, potikesi ja pudeleid. Neid oli suuri

ja väikesi, terveid ja katkis. Igaühe sees oli isevärvi rohi: oli küll punast, sinist, rohelist ja kollast. Metsakuningas ütles, et neid vedelikke ei tohi ühtki puudutada. Liia aga mõtles teisiti. Ta tahtis neid puudutada ja koguni maitseada. Ta mõtles omaette, et küll tulen kord tagasi, kui vanaameest kodus ei ole. Niiviisi mõeldes palus Liia metsakuningat, et see teda metsast välja saadaks, mida metsakuningas ka heameelega tegi.

Jõudnud metsa äärde, ütles Liia, et ta mõistvat nüüd ise minna, tänas metsakuningat tema lahkuse eest ja nende teed läksid lahku.

Liia äraoleku ajal sai lossirahvas rahu elada, sest polnud uudishimulikku tütarlast, kes ikka ja ikka kõiki oma küsimuste ja nõudmistega oleks tülitanud. Ja nüüd kui Liia jälle koju tagasi jõudis, olid kõik kurvad.

Kuid nende imestuseks ei jäänud Liia kauaks koju, vaid kohe jälle lahkus. Liia läks tagasi metsakuninga juurde. Tema õnneks polnudki metsakuningat kodus, Liia oli väga rõõ-

Mälestame südamlikus harduses oma äsjalahkunud endist armast ja head õpilast ja kaasvilistlast

Magda Oiti'i.

T.T.G. ja T.T.K. õpetajas- ja õpilaskond, T.T.G. Vilistlaskogu.

Teilt lähen jäädvalt ära,
Veel tänu kõigile,
kes maises eluvaevas
jäid sõbruks lõpuni.

Oh ärge kurvastuge,
et vara lahkusin,
vaid pigem rõõmustuge,
et lõppes mure, piin.

Ja kui ka pisar veereb,
vaid rõõmuks olgu see,
et see, mis murest koormat,
kord jõudis lõpule.

Las põrm saab jälle põrmuks,
hing elab ometi,
ja kord kui selleks aeg,
me jälle kohtume.

M. O(†).

Enam kui kuus aastat on sellest möödas, kui lõppes meie ühine teerada — see vana armas koolitee, mida tuli käia vahel põksuva südamega, peake koormatud omamoodi naljakate muredega. Kui hää ja kerge oli siis ühes-

koos kanda rõõmu ja kurbust, sosis-tada, ninakesed koos, üksteisele uusi ja huvitavaid elamusi, uudusest silmad säravas ja suukesed avali, kuni märkamatuks seisime teelahkmel.

Sinul, Maggio, olid siis veel üm-marad põsed ja nii lõpmata palju usku ellu. Surusime siis üksteise kätt, pi-sarad hülgamas ripsmeis. Igaüks pidi ju paratamatult sammuma temale mää-ratud teed, sest minna tagasi ega pea-tuda polnud meil luba kellelgi.

Kõigil meist on märkamatuks tekki-nud murekortse laubale, sest me ise-seisvalt käidud tee on viinud peaaegu eranditult üle kivide ja kaljude, läbi okaste ja ohakate.

Ent Sulle, Maggikene, oli saatus val-linud siiski kõige rängema käigutee. Üsun, et sa nurisesid meist kõige vä-hem. Sa käisid oma rasket teerada ja naeratasid. Ja sellest naeratuses jat-kus nagu tuge ja jõudu meilegi.

Kui palju pidi Sul olema sitkust seista nii üksinda eluhädades, sest saa-tus oli Sult võtnud kõik Sinu lähemad omaksed. See võibolla oliqi põhju-seks, miks Sa viimaks tüdisid võitle-mast ja naeratades vaatasid vastu sel-lele paratamatusele, mis Sind ootas.

Meile on Su naeratus nüüd kustu-nud. Sa elad nüüd vilkuva täheke-sena kõrgustes, seal, kus emake Sind avakäsi ootas.

Ka meie südames on Sinule iga-vesti soe nurgake, sest kes suudaks küll unustada Su päikesepaistelise naeru, säravaid silmi ja lohukesi põske-des.

Püüame olla vahvad ja sumbutada seda ängistavat valu, mida põhiustas Su nii varajane lahkumine, sest sää-rane oli ju Su viimne soov.

M. H.

mus säärase juhuse üle ja hakkas kõiki purke ja pudeleid hoolega vaatama. Ta koguni ei piirdunud vaatamisega, vaid maitstes ka kõikide pottide sisu. Saanud oma uudishimu rahuldada, jooksis ta ruttu jälle kodu poole.

Linnast läbi minnes hakkasid teda kõik naerma, sest Liia nina oli muutunud roheliseks. Kui Liia koju jõudis ja isa ette ilmus, ei suutnud toogi ennast tagasi hoida ja hakkas suure häälega naerma. Liia oli ehmunud: ta ei teadnud, mis on temas naljakat. Peegli juure minnes, leidis ta, et tal oli kole suur roheline nina.

Ta läks otsekohe metsakuninga juure tagasi ja palus sellelt andeks.

et oli olnud nii halb tüdruk ja maitsetanud ning vaadanud tema purkide sisu tema äraoleku ajal. Rohelise nina oli Liia saanudki sellest, et oli olnud uudishimulik ja toppinud igale poole oma nina.

Metsakuningas andis andeks Liiale tema eksimused, käskis minna allikale ja säääl oma nägu pesta.

Liia läks. Allikale jõudnud, pesi ta oma nägu ja sai tagasi endise ilme. Sellest ajast pääle ei olnud Liia enam nii uudishimulik, vaid oli hoopis teistsugune laps, keda kõik armastasid. Liia elas tollest ajast pääle palju õnnelikumalt ja rõõmsamalt kui varemalt.

Anny B. (I kk. kl.)

„Elu tuli sähvab, elu tuli lööb, elu tuli inimeste südameid sööb.“

(Veste.)

Iseenesest pole seal midagi hullu ega hirmsat, kui inimene kaotab äkki jalad alt. „Lendamine“ võib ju olla päris kenaks lõbusõiduks, mille mõnused veel hulk aega võimalus järgi naudida. Peale kukkumist aga peab üles tõusma ja jälle uut jalgade kaotamise võimalust otsima, sest mis sa hing juubeldad ühekordselt — on liiga harilik! Igaüks juubeldab vähemalt kord. Püüdku aga mitu korda, küll siis vist juba häda lagedale kipub.

Kui aga inimene juhtub trepil jalad „ära kaotama“, on tegemist hoopiski teise looga. See tähendab siis, et tuleb ka trepist alla lennata, ja alles siis avaneb (võimalikult suure kolinaga kontide kaotamise puhul) uuesti jalgade allavõtmise võimalus. Seesugune moment on juba kibe. Meel läheb härdaks nagu sügislehtede kurva kulla ja taeva sapise ilme all. Ja endast tuleb suur alaväärtuse-tunne, mis võib kole- da kiirusega areneda ning üliloomu-liku jõuga kõik segi paisata, mitte ükski selle, mis läheduses, vaid ka selle, mis kauguses, — kas või uduseski kauguses; vahel läheb udu ka segi.

Kas või on nii: kuuled kustki hirmsat ulumist. Teed sel puhul võimali-

kult vaikse näo, mis peab esiteks näitama, et mitte ise uluja polnud, vaid hoopis keegi teine on omaks võtnud selle loomadelt ülevõetud kombe. Viimaks leiutad kustki klassikaas- lase, kes ei tee võimsaid hääliitsusi mitte mõne geniaalse mõtte puhul, vaid hoopis lihtsad inimlikud hädad ajavad häälepaelad kuumaks. Niisugused hädad, mida ei saa arstida isegi teine õpilane, isegi cum-laude auväärne ligiolek mitte. Äkki võib oletada, et on tabanud lihtne meeltesegadus, mis päeva jooksul üsna harilik nähtus õpilase haletsemisväärselt väikese haigustevaliku juures.

Kuid vaesekene igatseb ambulantsi järele ja püüab kõigest väest üles koolimaja neljandale korrale tungida. Häda ei andvat häbeneda. Tuletan siis inimlikult meelde, et see neljas kord on alles ehitamata, harilik kasustatav ravipunkt asub ligipääsvamas kohas, pole sinnaminemiseks vaja isegi eluga riskeerida. Nii kiiresti mu selgitamine küll ei mõju; kahtleb, kas ma mitte eksiteele ei ahvatlevat. Ega ei või usku olla omataoliste vastu. Alles siin olevat tormanud suur trobi- kond väiksemaid ödesid metsiku kii-

rusega nagu virmalised või mõni muu seletamatu tulevärk, tahtnud teda hoopiski õhku tõsta, kuid leppinud vähe-maga seekord. Viinud ainult jalad alt. Ise vehelnud aga edasi — olevat väga tähtis toiming, nimelt „matsu“-mäng. Olevat niisugune mäng, mille nimi on „mats“, kuid käänatakse „mats“ — „matsu“. Tormata tulevat seal hiigla kombel, võimalikult suurtest takistustest üle püüda ning võimalikult palju ohvreid saada.

Ning üks ohver rühib ambulantsi poole, ise piilub kahtlaselt ringi...

Süda tahab mul parajasti just lõhke-ma hakata, kui rändan oma enese teed.

toibuda. Mängiksin siis kas või kolme mängu korraga! Kuid siis tulevad kustki olevused, kes räägivad, et see polevat veel midagi, olevat palju hullemaid asju, millega ennast võib vaevata. Olevat veel rängemaid vaevu kui tunnis püstitõusmine, kui su nimi kuski kauguses kuidagi kahtlaselt-õrnalt heliseb, olevat veel raskemaid piinu, kui selle käesolevagi õudse seikluse kannatused. Olevat hoopis suursugusemaid valusid.

Kahtlen äkki ja püüan imemagusalt naeratada; arvan õndsalt, et kallid kaas-lased on viimasel ajal õige armsateks läinud, hakkavad hädakorral tröös-

„Rasketel“ aegadel.

Paluks väga vabandada!
Ma — me ei saa täna vastata.

■ L. Herman'i joonis.

kuid kauaks pole sedagi rändamist ega kaaslastele kaasa õhkamist. Varsti tuleb endal kaasa hakata oigama või oma valu kiituseks häälitsema. Mis seal teha, kui olukord nõuab! Ilma pikema ettevalmistuseta tõusevad kõik mu liikmed välise tõuke mõjul üksmeelselt õhku, käsi siputab seal veel teistest kauemini ja teeb katset seina vastu kukkuda, siis aga langeb teistega ühes ka põrandale. Kuulen värisema panevat tõde: olevat mängitud „kassi ja hiirt“ ning „hobust“. Kaks mängu kohe korraga! Ime veel, et ainult nii pääsin, oleks võinud olla sel momendil veel enam sisu.

Luban endale ka siis seltskonnale kasulikuks saada ja surmapõlgusega osa võtta kõigist neist lõbudest, kui jälle harilikku olemise juurde suudaksin

timagi, kuid üks haarab täie hooga ja karmi tõsidusega minu, isegi juba hiltjuti kannatada saanud käsivarre. Üsna tigidaks ähvardab minna, kui juhtun siis veel naeratama, kui teised ei naera, lubab hakata elu mõruks teema ning üsna reaalseid süsi einelauaruumist teemasinast mu jumalavallatu pea peale tassida. Praktilise elu teadmised lonkavat mul enam, kui see üldse võimalik.

Püüan iga hinna eest elule alla anda ja tulen liigutavate mälestuste kutsumisel õhtupoole jälle koolimajasse — kohe ei suuda mitte koju jääda, kui võimalus on kuhugi minna. Esmalt aga pean võitlema kogu oma edaspidiseks eluks määratud energiaga sissepääsu-võimaluste eest. Nagu kevad hakkaks lähenema, iga inimene liigub, liiguvad

isegi need, kes harilikus hommikupool-
ses elus õige tagasihoidlikult ennast
avaldavad. Kõik eeskojad on liikumist
täis. Pärast selgub, et eeskojas see
pealiikumine oligi. Igaüks loeb ainult
neljani, püüab siis selle aja kestel või-
malikult uusi asendeid oma jalgade
tarvis leida, kiristab siis takti lõpul
hambaid ja kordab uuesti seda, mida
enne tahtis teha. Klanin siis kuidagi
endale teed, kuid keegi ei hooli mu
deklameerimisest — aplausi tee näol ei
kingita. Tuleb ja astub keegi kuulmi-
ses võhik mu kõigile varvastele ühe-
suguse raskusega, ise pühib maise vae-
va tulemusena näolt higi. Olevat selle
kõndimise juures varvaste peale astu-
mine suuresti moes, kõik tegevat seda
suuremas üksmeeles. Väga aristo-
kraatne komme.

Taipan siis: tuleb enne aastapäeva
teha läbi rängemaid „katsumisi“ ja
pingutusi. Vaev andvat vahel taga-
järgi ka, vaevaga õppinud kord keegi
teiseks päevaks kõik tunnidki ära ja
üks teine saanud viiest jälle kuue. Siis
veel üks keegi saanud vaevaga aasta-
päevaks endale uue kleidi, teine jälle
aurulokid, mille hurmavus, kaunidus ja
ääretu ilu väljendub iga juuksekarva
võimalikult peentes keerukestes.

Kuulen siis veel helisid, mis tõelikult
ikka töötavad aastapäeva täielikku ja
tõelikku ilmumist. Keegi kaebab, miks
küll ajad ja võimalused jäänud nii lõp-
mata nigelaks — tema tahtnud panna
peoks kleidile krae, mille leiutamise-
ga vaevanud end juba kogu kooliskäi-
mise aja, kuid kõrgem sõna öelnud
väga kaalukaid keelde. Teine jälle hä-
daldab, et olevat lihtsalt ummikus.
Keda sa hing kutsud peole! Kutsuda
kõik, see tähendab täita tervet saali(!).
Taktika aga ei luba ühte kutsuda ja
teist jälle kutseta jätta; tulevat leida
lahendus, mis paistab kõige otstarbe-
kam olevat — kutsuda mitte kedagi.
Olevat ka päris huvitav. Siis tõuseb
üks üldine sumin, igaühel on midagi
rääkida.

Endal tõuseb ka mingi tung. Tõu-
seb nii imelik ja keeruline igatsus. Ta-
haks nii kangesti mängida „matsu“.
Tore on ikka viia teisi uppi ja näidata
oma senivarjatud väledust. Kui siis
„kaasvõitlejail“ veidikeseks jalad alt
ära kaovad, mis sellestki! Ei tahaks
hoolida sellestki, et tuleb aastapäeva-
pidu, suur ja hiilgav meeleolu jne.
„Matsu“ ja „kulli“ on nii tore mängi-
da, sekka võib „hobust“ ja „kassi ja
hiirtki“ proovida. H.

Keelenurk.

Sõnade tähendusi.

s ä ä r a n e — s a r n a n e
s ä ä r a n e — selline, niisugune
(võrdlemata kellegagi või millegagi);
s a r n a n e — kellegagi või millegagi
võrreldes ühtemoodi: s ä ä r a n e ta-
peet mulle ei meeldi (tegemist on ühe
tapeedi mustriga); neil tubadel on
s a r n a s e d tapeedid (s. o. mustrid
võrreldes peaaegu ühesugused); s ä ä -
r a n e tüdruk ei kõlba kuhugi; tütar
on ema s a r n a n e.

v i i m a n e — v i i m n e
v i i m a n e — lõppüksuste hulka kuu-
luv, v i i m n e — millele midagi enam
ei järgne: aasta v i i m a s t e l päeva-
del on ta sünnipäev; aasta v i i m s e l
päeval on ta sünnipäev (s. o. 31. det-
sembril); v i i m a s e vastuse andis ta

päris rahuldava; see oli ta v i i m n e
sõna enne surma; v i i m a s e d tingi-
mused on vastuvõetavad, esimesed
mitte; võta mu v i i m s e d krossid,
las mulle jääb tühi pung.

v ä h e — p i s u t

v ä h e — normaalsest määrast alla-
poole, vähem; p i s u t (= natuke,
veidi) — normaalsest määrast üles-
poole, rohkem: mul on v ä h e aega,
seepärast ei saa sinuga rääkida; mul
on nüüd p i s u t (natuke, veidi) aega,
seepärast võiksid oma asja ära rää-
kida; seda raha on ikkagi v ä h e (s. t.
ei jätku veel teatava asja hinnaks);
seda raha selle tühja töö eest on p i -
s u t (natuke, veidi) palju.

Aasta kestel surma läbi lahkunud

end. õpetajat prof. **Matthias Johann Eisen'i**

vilistlasi **Alide Sõõro'i**

Elfriede Haavakats'i
Magda Otti'i

ja õpilast **Linda Selli'i**

mälestab oma 15. aastapäeval

T. T. G. ja T. T. K. pere.

Kooli elu.

T. T. G. ja T. T. K. 15. aastap. kava.

I. Aktus kooli saalis 17. nov.
k. 11 e. l.

1. Koraal: Ma kummardan sind, armuvägi. 2. Vaimulik kõne. A. Vöhrman. 3. Avamäng T. P. G. orkestrilt. 4. Avakõne. Dir. J. Roos. 5. Koorilaul: Arka üles, isamaa — A. Läte. Juh. P. Konsap. 6. Kõne: Maailmavaatelistest murrangust noorsoos. J. Konks. 7. Koorilaul: Lilleside — E. Vörk. Juhatab P. Konsap. 8. Kooli aruanne. Dir. J. Roos. 9. Tervitused. 10. Lõpp-sõna. Dir. J. Roos.

II. Nooremate klasside piduõhtu kooli ruumes
17. nov. k. 18.

I.

Leelo, eesti rahvaviisil M. Saar. Jõe ääres, A. Läte. Ainuke tütar, soome rahval. j. E. Sivori. Õpilaskoor õpet. T. Jakobson'i juhatusel. Vokilaul, Ch. Lysberg. Klaveril Ila g. kl. õpil. Virve Karheiding. Taliõhtud, G. Schütz. Koorkõne hr. K. Adra juhatusel. Muusika Ed. Oja'lt.

II.

Polka-grotesk. Õpilasarühm vil. P. Lindenau juhatusel. Võimlemine pallidega. Õpilasarühm õpet. M. Treier'i juhatusel. Väeninimene. Tantsib IIIa k. kl. õpilane Virve Liik.

III.

Rinaldo Rinaldini. Näidend kolmes vaatuses ja neljas pildis Z. Topelius'e järele. Õpet. J. Püttsepa lavast.

IV.

Tants.

III. Vanemate klasside piduõhtu kooli ruumes
18. nov. k. 18.

I.

Lilleside, E. Vörk. Las kasvame, V. Nerep. Varas, R. Tobias. Õpilaskoor õpet. P. Konsap'i juhatusel. Cracovienne fantastique, I. Paderevski. Klaveril IVb kl. õpil. Laine Priks. Taliõhtud, G. Schütz. Koorkõne hr. K. Adra juhatusel. Muusika Ed. Oja'lt.

II.

Võimlemine. Õpilasarühm õpet. M. Treier'i juhatusel. Muruneid ja noormees, eesti mütolooxiast. Õpilasarühma ja vil. V. Ratasepp vil. P. Lindenau juhatusel. Cachoucha-Caprice, J. Raff. 2 klaveril Va kl. õpil. I. Mälberg ja A. Vendt. Ungari tants. Va kl. õpil. L. Morgen ja IIIa g. kl. õpil. H. Freeman. Crescendo — Tantsib vil. Valda Ratasepp.

III.

A. Kitzberg'i näidend „Püve talus“, II ja IV v. Lavast. õpet. Elli Tooms.

IV.

Tants.

1933./34. õ.-a. arvudes.

Märkus: sulgudes on 1932./33. õ.-a. arvud.

1. Õpilaste arv: õ.-a. alul — 433 (457); tuli juurde — 28 (20), lahkus — 37 (32); õ.-a. lõpul — 424 (445).

2. Puudumine ja hiljumine: puudunud tundide üldarv — 15 351 (18 293), iga õpilase kohta — 36,2 (38,35); ei puudunud üldse — 49 (51) õp., nende % — 11,5 (10,7); hiljumisi üldse — 180 (158) korda, iga õpilase kohta — 0,42 (0,33) korda; ei hiljunud — 332 (333) õp., nende % — 78,3 (69,9). — Klasside järjekord puudumise suhtes vähemast arvust suuremani: IVa, Ia, IIIa, IIIc, IIb, Vb, IVc, Ib, IIa, IIb, Vc, IVb, Va. — Klasside järjekord hiljumise suhtes vähemast arvust suuremani: IVb, Va, IIIa, IIb, IVa, IVc, IIIc, Vb, IIIb, Vc, Ia, IIa, Ib.

3. Edasijõudmine: üle viidud järgm. klassi eksamiteta — 293 (272) õp., nende % — 69,1 (61,1); järeleksameid — 92 (103) õp., nende % — 21,7 (23,1); endisesse klassi jääjaid — 39 (70) õp., nende % 9,2 (15,7); cum laudesid — 35 (24) õpil., nende % — 8,2 (5,4); nõrku numbroid kogu koolis — 297 (378), iga õpil. kohta — 0,7 (0,85). — Klasside järjekord edasijõudmise keskmise numbri järele paremast halvemani: IVa — 3,67; IIa — 3,65; IIb — 3,63; Ib — 3,57; IIIa — 3,51; Va — 3,50; Vc — 3,47; Ia — 3,46; Vb —

likke — 566; nõrku 44. — Cum laude õpilasi 6: Liik (IIIa kk.), Inglis (IIa g.), Sarapuu (IIIa g.), A. Kikas (IIIa g.), Soobik (IVa g.), Küze (IVb g.).

Klasside järjestus keskmise edasijõudmise järele: Vc g. (3,554), I kk. (3,531), IVc g. (3,528), IVa g. (3,453), IIIa kk. (3,439), IIIa g. (3,437), Va g. (3,433),

Ajaloo osakond
1934. a. kooli näit-
tusel.

(Kaanel: eesti keele
osakond samal näi-
tusel.)

3,46; IVb — 3,40; IVc — 3,38; IIIb — 3,37; IIIc — 3,34.

4. Käitumine ja hoolsus: käitumine väga hea — 412 õpilasel, nende % — 97,2; käit. hea — 10 (440) õp., nende % — 2,4 (98,8); käitumine rahuldav — 2 (5) õp., nende % — 0,4 (1,2); hoolsus väga hea — 282 õp., nende % — 66,5; hoolsus hea — 88 (307) õp., nende % 20,8 (69); hoolsus rahuldav — 47 (124) õp., nende % — 11,1 (27,8); hoolsus mitterahuldav — 7 (14) õp., nende % — 1,6 (3,2); märkuste üldarv — 111 (228), iga õpil. kohta — 0,26 (0,51) märkust; märkusi tehtud — 85 (134) õpilasele, nende % — 20,5 (30,1); märkusi polnud — 339 (311) õpilasel, nende % — 79,5 (69,9). — Klasside järjekord käitumise headuselt paremast halvemani: Ia, Ib, IIIa, IVb, IVc, Va, Vb, Vc (kõik 100%), IIIb, Iib, IVa, IIa, IIIc. — Klasside järjekord hoolsuse headuselt paremalt halvemale: Ib, IIIc, Ia, IVb, IVc, IIIa, IIIb, Vc, Va, Vb, IVa, IIa, Iib. — Klasside järjekord märkuste arvult paremalt halvemale: Iib, IVa, IVb, Ib, IIIc, Va, IIIa, Ia, IIIb, IIa, Vc, Vb, IVc.

Õpilaste edasijõudmine 1934./35. õ.-a. I veerandil.

Kõikides klassides kokku väga häid otsusi — 455; häid — 2034; rahuldavaid — 2840; puudu-

Vb g. (3,372), IIa g. (3,362), IIIb kk. (3,341), IVb g. (3,321), Iib g. (3,310), IIIb g. (3,280).

Õpetajate eri kohustused 1934./35. õ.-aastal.

Klassijuhatajad: I kk. kl. — T. Jakobson; IIIa kk. kl. — J. Konks; IIIb kk. kl. — L. Haamer; IIa g. kl. — E. Merits; Iib g. kl. — V. Ojasson; IIIa g. kl. — T. Thomson; IIIb g. kl. — J. Püttsepp; IVa g. kl. — E. Tooms; IVb g. kl. — E. Rosenberg; IVc g. kl. — N. Kalamees; Va g. kl. — T. Künnapas; Vb g. kl. — A. Abarenkov-Ein; Vc g. kl. — V. Käpa.

Õppenõukogu sekretär — T. Künnapas.

Raamatukogu üldjuhataja — Aug. Raud, tehniline juhataja — J. Jaanson. Ainekoegade juhatajad: eesti k. ainek. — Aug. Raud; abid — E. Tooms ja A. Raielo; eestikeelne üldkogu — J. Jaanson; saksa k. ainek. — E. Ro-

senberg, abi — T. Thomson; matem. ainek. — E. Merits; füüsika ainek. — F. Laarens; loodust. ainek. — A. Abarenkov-Ein; maateaduse ainek. — D. Koppel; joonist. ainek. — J. Püttsepp; ingl. k. ainek. — V. Käpa, abi L. Raudsepp; filos., kasvatust. ja psühh. ainek. — S. Pruuden; ladina k. ainek. — T. Künnapas; ajaloo ja ühiskonnatead. ainek. — J. Konks; usuõp. ainek. — J. Kimmel; võimlem. ainek. — L. Haamer; käsitöö ainek. — V. Ojasson; majapidam. ainek. — N. Kalamees; prantsuse k. ainek. — K. Westberg; käsiraamatuk. õpet.-toas — Th. Thomson; laulu- ja muusika ainek. — T. Jakobson; kehvemat õpil. fondi kogu — V. Käpa; arhiivraamatukogu — J. Jaanson; soome k. ainek. — J. Jaanson.

Klassiruumide eest vastutajad: käsitööklass — V. Ojasson, I eesti k. kl. — E. Tooms, II eesti k. kl. — Aug. Raud, I võõrk. kl. — E. Rosenberg, II võõrk. kl. — V. Käpa, III võõrk. kl. — T. Thomson, filosoofia-kl. — S. Pruuden, võiml. tuba ja koolisaal — L. Haamer, muusikakl. — T. Jakobson, joonist.-kl. — J. Püttsepp, ajaloo-kl. — J. Konks, loodusloo-kl. — A. Abarenkov-Ein, matem.-kl. — E. Merits, usuõp.-kl. J. Kimmel, füüsika-kl. — F. Laarens, majapidamisruumid — N. Kalamees.

Lastevanemate-komitee esindajad — V. Ojasson, V. Käpa, J. Püttsepp; „T. T. G.“ toimetaja — Aug. Raud, abid A. Raielo ja S. Liiv; „T. T. G.“ tal. juht — V. Käpa; kooli kooperat. juhataja — F. Laarens; aastapäeva üldjuhataja — F. Laarens, abi — D. Koppel; loterii toimk. üldjuhataja — S. Pruuden, abid — S. Liiv ja L. Raudsepp; teelaua korrald. — E. Rosenberg.

Õpilaskoondiste hooldajad: Kirjandusering — E. Tooms, abi — A. Raielo; Kunstiring — J. Püttsepp; Enesekasvatusering — T. Künnapas, abi — S. Pruuden; Muusikaring — P. Konsap, abi — T. Jakobson;

Reaalteaduste-ring — F. Laarens, abi — A. Abarenkov-Ein; Spordiring — L. Haamer, abi — M. Trier; Õpilaspere Esindus — J. Püttsepp; ringide tegevuse koordineerija ja lugem. laua hooldaja — D. Koppel.

Ekskursioonide juht — D. Koppel.

T. T. G. ja T. T. K. Lastevanematekomitee ja juhatus 1934./35. õ.-a.

Lastevanemate-komitee üldkoosolek toimus väga rohke ja innuka osavõtuga 7. okt. 1934. a. Päevakorras oli: avamine, koosoleku juhataja ja protokollija valimine, direktor J. Roos'i aruanne, Lastevan.-k. aruanne, kooliarsti aruanne, prl. insp. S. Pruuden'i kõne „Kool ja kodu“, valimised ja läbirääkimised. Juhatas koosolekut dir. J. Roos, protokollis H. Luik.

Komiteesse valiti järgmised esindajad lastevanemaist: I kk. kl.: hr. Johanson ja hr. Möttus, as. pr. Amberg; IIIa ja IIIb kk. kl.: hr. Ilves ja hr. Ploom, as. pr. Ariko; IIa g. kl.: pr. Narusk ja hr. Puhkason, as. pr. Kärt; IIb g. kl.: hr. Päärend ja pr. Liiv, as. pr. Müller; IIIa g. kl.: pr. Sütt ja pr. Lukk, as. hr. Koort; IIIb g. kl.: hr. Raam ja pr. Arens, as. hr. Kullam; IVa g. kl.: hr. Kustlov ja pr. Soome, as. pr. Piiper; IVb g. kl.: hr. Luik ja pr. Lõhmus, as. hr. Rootsmann; IVc g. kl.: hr. Pehka ja hr. Hurt, as. pr. Tanilov; Va g. kl.: pr. Paldrock ja pr. Mälberg, as. pr. Morgen; Vb g. kl.: pr. Veski ja pr. Treumann, as. pr. Oja; Vc g. kl.: pr. Mihkelson ja pr. Vaher, as. hr. Pöder.

Juhatusse valiti: pr. S. Paldrock — juhatajaks, dir. V. Raam — juhataja abiks, pr. J. Rästa — kirjatoim., hr. H. Luik — kirjatoim. abiks, hr. G. Päärend — laekuriks.

Esindajaiks õppenõukokku: pr. S. Paldrock ja hr. Ploom.

T.T.G. ja T.T.K. XV aastapäevaks ilmus album

Tartu Tütarlastegümnaasium **1929—1934.**

— Saada kooli kantseleist. — Hind 50 senti. — Õpetajad, õpilased, lastevanemad, vilistlased ja koolisõbrad muretsevad kõik endile selle albumi.